

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

รูปแบบของการเจรจาทางการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันได้เปลี่ยนมาเป็นการเจรจาทางการค้าในลักษณะประเทศต่อประเทศอย่างกว้างขวาง โดยรูปแบบของการเจรจาทางการค้าที่กำลังได้รับความนิยมในระหว่างประเทศต่าง ๆ นั้น ได้แก่ การเจรจาจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี หรือ FTA นั้นเอง และในขณะนี้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี ไทย - ออสเตรเลีย (TAFTA) ได้มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 ประเทศไทยในฐานะที่เป็นคู่สัญญาฝ่ายอมต้องผูกพันและปฏิบัติตามสัญญาตามหลักสัญญาผูกพันคู่สัญญา อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการตามพันธกรณีของ TAFTA มีข้อควรพิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของข้อตกลง และความสมบูรณ์ของการจัดทำเขตการค้าเสรีในทางกฎหมายการค้าระหว่างประเทศเสียก่อน ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงการดำเนินการจัดตั้งเขตการค้าเสรี ไทย - ออสเตรเลีย แล้ว พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวทางในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีตาม Article XXIV ของ GATT 1994 และข้อตกลง TAFTA รวมถึงตารางข้อผูกพัน (Schedule Commitment) ต่าง ๆ ที่ไทยและออสเตรเลียได้ตกลงจัดทำขึ้นนั้นเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งผูกพันต่อประเทศภาคีทั้งสองให้มีพันธกรณีซึ่งกันและกัน โดยมีค่าบังคับทางกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นสนธิสัญญาเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี ไทย - ออสเตรเลีย

ไทยและออสเตรเลียจึงมีพันธกรณีต่อกันในอันที่จะลดและขจัดอุปสรรคทางการค้าที่อยู่ในรูปกำแพงภาษีศุลกากร (Tariff Barriers) และมีกำแพงภาษีศุลกากร (Non-Tariff Barriers) รวมทั้งให้ความร่วมมืออันดีในทางเศรษฐกิจสาขาต่างๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน อย่างไรก็ตามสาระสำคัญของข้อตกลง TAFTA อยู่ที่ประเด็นการเปิดเสรีการค้าสินค้า (Trade in Goods) ซึ่งรายการสินค้าที่ไทยและออสเตรเลียตกลงลดอัตราภาษีศุลกากรอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สินค้าที่ลดภาษีศุลกากรเหลือศูนย์ทันทีที่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ และรายการสินค้าที่จะค่อย ๆ ลดภาษีศุลกากรภายในระยะเวลาที่ตกลงกัน

ในส่วนของเนื้อโค (Bovine Meat) และผลิตภัณฑ์นม (Dairy Products) นั้น ที่ผ่านมามีได้ถูกนำขึ้นเป็นหัวข้อในการเจรจาทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อวางกฎเกณฑ์ในการค้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นมระหว่างประเทศมาโดยตลอด นับตั้งแต่การเจรจาทางการค้าในกรอบของ GATT จนมาสู่การวางกฎเกณฑ์ทางกฎหมายในกรอบของ WTO ซึ่งแม้ว่าไทยจะมีได้เข้าเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นม (IDA & IMA) เช่นเดียวกับออสเตรเลีย ด้วยเหตุที่สินค้าทั้งสองประเภทดังกล่าวไม่ได้เป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญในทางเศรษฐกิจของไทย

อย่างเช่น ข้าว หรือน้ำตาล และประเทศภาคีส่วนใหญ่ของข้อตกลงทั้งสองฉบับนี้ต่างเป็นประเทศพัฒนาแล้วและเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกที่สำคัญของโลก แต่ข้อตกลง IDA และ IMA ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้วเมื่อปี 1997 ก็ช่วยส่งเสริมข้อสันนิษฐานของการปรับเปลี่ยนท่าทีมาให้ความสำคัญกับการเจรจาการค้าแบบทวิภาคีมากกว่าการเจรจาการค้าแบบพหุภาคีในกรอบของ WTO เนื่องจากความล่าช้าในการเจรจา และอำนาจต่อรองที่ลดน้อยลงของประเทศพัฒนาแล้วเมื่อเทียบกับอำนาจต่อรองของกลุ่มประเทศที่มีข้อตกลงทางการค้าระหว่างกัน

แม้สินค้าประเภทเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นม จะมีสินค้าสำคัญทางเศรษฐกิจของไทย แต่ก็เป็นหัวข้อสินค้าที่ไทยให้ความระมัดระวังอย่างมากในการเจรจาจัดทำข้อตกลง TAFTA ด้วยเหตุที่เป็นสินค้าที่มีผลกระทบต่อการค้าและการผลิตภายในประเทศ จึงเป็นรายการสินค้าที่ไทยได้กำหนดระยะเวลาในการลดภาษีศุลกากรเป็นศูนย์ในระยะเวลา 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี สำหรับเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นมเป็นรายประเภทสินค้า และยังจัดให้เป็นสินค้าเกษตรอ่อนไหว ซึ่งต้องใช้มาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguard) ในขณะที่ออสเตรเลียตกลงลดภาษีศุลกากรสินค้าประเภทเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นมเหลือศูนย์ทันทีในวันที่ 1 มกราคม 2548 ซึ่งข้อตกลง TAFTA มีผลบังคับใช้

จากการศึกษา ข้อตกลง TAFTA จะช่วยเปิดเสรีทางการค้าในหลาย ๆ ด้านระหว่างไทยและออสเตรเลีย รวมทั้งพัฒนาไปสู่ความร่วมมือกับกลุ่มการค้าอื่น ๆ อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาในประเด็นการดำเนินการตามพันธกรณีของไทย จะพบว่าปัญหาใหญ่ในทางปฏิบัติที่เกิดจากการดำเนินการของไทยอยู่ที่อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของออสเตรเลีย อันเนื่องมาจากกฎระเบียบภายในที่เคร่งครัดอย่างยิ่งของออสเตรเลียที่ใช้บังคับต่อสินค้านำเข้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าประเภทอาหารในลักษณะที่เป็นมาตรการทางการค้า อาทิ ระเบียบการนำเข้าสินค้าประเภทอาหาร (Import Regulations) ระเบียบด้านสุขอนามัย (SPS Regulations) ระเบียบด้านมาตรฐานสินค้า (Standard Regulations) ซึ่งในปัจจุบันแม้สินค้านำเข้าประเภทเนื้อสัตว์จากไทยจะได้รับใบรับรองกำกับสินค้าจากกรมปศุสัตว์อันเป็นหน่วยงานที่ออสเตรเลียให้การรับรอง แต่สินค้านี้ยังคงถูกตรวจสอบภายใต้ระเบียบอันเข้มงวดของออสเตรเลียต่อสินค้านำเข้าอยู่นั่นเอง เป็นข้อนำพิจารณาว่า กฎระเบียบนำเข้าอันเคร่งครัดดังกล่าวของออสเตรเลีย ถือเป็นการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าซึ่งไม่เป็นธรรมและขัดต่อการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อตกลง TAFTA ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อตกลงยอมรับซึ่งกันและกัน (Mutual Recognition Agreement) ระหว่างคู่สัญญา

โดยแท้จริงแล้ว หลักการยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นหลักซึ่งสนับสนุนให้ประเทศภาคีตกลงร่วมกันกำหนดให้แต่ละฝ่ายยอมรับมาตรการทางการค้าซึ่งมีระดับการคุ้มครองที่เหมาะสม

เพื่อขจัดปัญหาความแตกต่างของการใช้มาตรการทางการค้า เมื่อไทยและออสเตรเลียต่างมีพันธกรณีที่ต้องดำเนินการตามข้อตกลง TAFTA เช่นเดียวกันในอันที่จะขจัดอุปสรรคทางการค้า ทั้งไทยและออสเตรเลียจึงต้องให้ความร่วมมือที่จะเข้าหารือกันเกี่ยวกับการยอมรับรูปแบบและวิธีการเกี่ยวกับมาตรการทางการค้าอย่างมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และมาตรฐานสินค้าที่แตกต่างกัน แต่ให้ผลซึ่งบรรลุเป้าหมายในการคุ้มครองชีวิตหรือสุขภาพมนุษย์ สัตว์ หรือพืชในระดับเดียวกัน

ประเทศไทยจึงควรดำเนินการเจรจาเพิ่มเติมเพื่อกำหนดแนวทางในการบังคับใช้มาตรการทางการค้าต่อสินค้านำเข้าที่ยอมรับได้ระหว่างกัน โดยอาศัยบทบัญญัติของข้อตกลง TAFTA ที่กำหนดให้คู่ภาคีต้องให้ความร่วมมือในอันที่จะประชุมหารือร่วมกันเพื่อกำหนดเกี่ยวกับการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารอื่น ๆ หรือการประเมินเพื่อให้การรับรองเกี่ยวกับอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า โดยผู้เขียนมีความเห็นว่า ประเด็นที่ประเทศไทยควรเสนอต่อออสเตรเลียในการเจรจาตกลงเพิ่มเติมในเบื้องต้น คือ การเสนอให้ออสเตรเลียต้องให้การรับรองแก่หน่วยงานของไทยที่ทำหน้าที่ออกไปรับรองกำกับสินค้าส่งออก อาทิ สำนักงานมาตรฐานสินค้าและอาหารเกษตร และลดขั้นตอนในการตรวจสอบสินค้านำเข้าจากประเทศไทยที่ได้รับใบรับรองกำกับสินค้าจากหน่วยงานดังกล่าวแล้ว หรือให้สิทธิพิเศษอย่างใด ๆ ในการตรวจสอบ นอกจากนี้ ยังอาจเสนอให้มีการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบที่ยอมรับร่วมกันเพื่อใช้บังคับ

นอกจากการวางมาตรฐานเพื่อใช้กับสินค้าส่งออกแล้ว มาตรฐานดังกล่าวก็ย่อมต้องมีผลบังคับใช้กับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศเพื่อคุ้มครองชีวิตและสุขภาพมนุษย์ สัตว์ และพืชภายในประเทศเช่นกัน ดังนั้น มาตรการต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปของกฎระเบียบและกฎหมายภายในของไทยที่ได้กำหนดไว้เพื่อคุ้มครองสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช จะต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้เท่าทันกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบังคับใช้ อาทิเช่น กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการ SPS ซึ่งได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ภายใต้หน่วยงานดูแลหลายหน่วยงาน อาจทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการบังคับใช้ และอาจเป็นอุปสรรคในทางปฏิบัติให้ทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การนำเข้าสินค้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นมตามข้อตกลง TAFTA จากออสเตรเลีย มีหน่วยงานรับผิดชอบดูแลหลายหน่วยงาน อาทิเช่น กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมการค้าต่างประเทศ สถาบันอาหาร ฯลฯ ซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงถึงอย่างน้อย 3 แห่ง คือ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข ทำให้

ขาดความเชื่อมโยงและการสนับสนุนในเรื่องข้อมูลทางเทคนิค ไม่สามารถควบคุมดูแลสินค้าได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่มีอำนาจหน้าที่แบบครบวงจร แม้จะเป็นเรื่องเดียวกัน

ในขณะที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ SPS ของออสเตรเลียนั้น จะมีรายละเอียดต่าง ๆ อยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน แบ่งออกเป็น 4 chapter ในแต่ละ chapter จะแบ่งเป็นเรื่อง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน chapter 2 ซึ่งบัญญัติถึงมาตรฐานของอาหารแต่ละชนิดไว้โดยละเอียด ทำให้นำไปบังคับใช้ได้ง่ายขึ้น เนื่องจากสามารถค้นหาข้อมูลได้ครบถ้วน อาทิเช่น ผลิตภัณฑ์นมเนย (dairy product) จะมีรายละเอียดทั้งค่านิยม (นม นมพว่องไขมัน ครีม นมหมัก เนยแข็ง เนย ไอศกรีม นมผง นมข้น และนมข้นหวาน) ส่วนประกอบ (composition) ของแต่ละผลิตภัณฑ์ วิธีการผลิต รายละเอียดบนฉลาก และองค์การบังคับใช้กฎหมายและมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนี้มีอยู่องค์กรเดียว คือ The Australia New Zealand Food Authority

ประเทศไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบภายใน รวมถึงกำหนดองค์กรหรือหน่วยงานผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ SPS โดยตรง เพื่อให้เกิด “มาตรฐาน” เช่นเดียวกับนานาประเทศ ซึ่งนอกจากจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นว่าสินค้าของไทยนั้นเป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศแล้ว ยังช่วยสร้างอำนาจต่อรองเรียกร้องให้ประเทศอื่น ๆ บังคับใช้มาตรการ SPS อย่างโปร่งใสและเป็นธรรม เพื่อรักษาผลประโยชน์ของไทย

อย่างไรก็ดี เงื่อนไขสำคัญในการใช้กฎระเบียบ กฎหมายในลักษณะที่เป็นมาตรการทางการค้าที่มีใช่ภาษีศุลกากร (NTMs) จะต้องมีการพิสูจน์ให้ได้ว่าเป็นการบังคับใช้กฎเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า หรือกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดประเภท คุณภาพ หรือตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ในการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น เพื่อให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของ WTO อาทิเช่น การใช้มาตรการ SPS ต่อสินค้านำเข้าประเภทอาหาร จะต้องอาศัยการวิเคราะห์ ตรวจสอบคุณภาพอาหารนำเข้าเพื่อหาสารปนเปื้อน สารตกค้าง หรือสารพิษในห้องปฏิบัติการ เพื่อพิสูจน์ได้ว่าประเทศไทยมีความปลอดภัยด้านอาหาร มิฉะนั้น จะไม่สามารถบังคับใช้มาตรการ SPS ต่อสินค้านำเข้าได้ เป็นต้น

อนึ่ง ในการดำเนินการต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง และต้องบังคับใช้กับสินค้านำเข้าที่มาจากประเทศภาคีทุกประเทศเช่นเดียวกันตามหลัก National Treatment โดยไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคทางการค้าที่อาจนำมาซึ่งข้อพิพาทกับประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้มาตรการเกี่ยวกับการควบคุม ตรวจสอบ และอนุมัติการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ

นอกเหนือจากการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับมาตรการ SPS เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยแล้ว ผู้เขียนยังมีความเห็นว่า กฎหมายของไทยอย่างกฎหมายตอบโต้การทุ่มตลาดและตอบโต้การอุดหนุน มีบทบัญญัติที่สามารถนำมาใช้เพื่อกำหนดมาตรการเพื่อตอบโต้การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมทางการค้าต่อสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อคุ้มครองภาคการผลิตภายในประเทศได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจากลักษณะของการทุ่มตลาดไม่ใช่แต่เพียงการส่งออกสินค้าในราคาต่ำกว่าขายในประเทศ แต่รวมถึงพฤติการณ์กดราคาสินค้าในประเทศผู้ส่งออกให้ต่ำลงและใช้วิธีให้เงินอุดหนุนกับผู้ผลิตเพื่อเป็นการชดเชยแทน ทำให้ราคาสินค้าในประเทศผู้ส่งออกต่ำกว่าปกติอันเป็นเหตุให้ราคาส่งออกต่ำกว่าปกติไปด้วย

ดังนั้น หากออสเตรเลียใช้มาตรการเช่นว่านี้ ก็จะมีผลเป็นการทุ่มตลาดอย่างแอบแฝงได้ เนื่องจากต้นทุนราคาสินค้าของเกษตรกรออสเตรเลียนั้นสูงกว่าไทย นอกจากนั้นยังมีต้นทุนในด้านของค่าขนส่งระหว่างประเทศและภายในประเทศไทย ค่าประกันภัย ค่าภาษีศุลกากร รวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับตัวสินค้าอื่น ๆ จึงมีความเป็นไปได้ว่าในกรณีของสินค้าประเภทเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นมของออสเตรเลียที่สามารถเข้ามาแข่งขันด้านราคากับสินค้าภายในประเทศได้นั้น เพราะเกษตรกรของออสเตรเลียได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล สามารถขยายการผลิตสินค้าโดยไม่ต้องคำนึงถึงราคาขายได้ จนทำให้ราคาสินค้าของออสเตรเลียลดลง และกระทบต่อภาคการผลิตสินค้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นมภายในประเทศไทย ซึ่งผู้เขียนมองว่า หากกรณีเป็นไปตามข้อสันนิษฐานดังกล่าวจริง ผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนได้เสียภายในประเทศสามารถยื่นคำขอประกอบพยานหลักฐานต่อกรมการค้าต่างประเทศให้มีการไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหาย เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการตอบโต้ในกรณีที่มีการพิจารณาแล้วว่ามีการทุ่มตลาดจริง

ทั้งนี้ แม้กรณีปัญหาจากการดำเนินการตามพันธกรณีจะยังไม่เกิดขึ้น การวางกฎเกณฑ์เพื่อกำหนดมาตรการที่ใช้ดำเนินการต่อการปฏิบัติที่ไม่ธรรมในลักษณะที่เป็นการกีดกันทางการค้าจากบทบัญญัติของกฎหมายภายในที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมเป็นการตั้งรับเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ดีกว่าเพิกเฉยและรอให้เกิดความเสียหายต่อประเทศไทยเสียก่อน

เมื่อข้อตกลง TAFTA กำหนดให้ประเทศไทยมีพันธกรณีต้องดำเนินการลดภาษีศุลกากรสินค้าประเภทเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นมเป็นศูนย์ในระยะเวลา 10 ปี 15 ปี และ 20 ปีในแต่ละประเภทสินค้า ผู้เขียนมองว่า ประเทศไทยน่าจะอาศัยจุดนี้เร่งศึกษาและกำหนดมาตรการทางการค้าที่เกี่ยวข้อง เพื่อบังคับใช้ต่อสินค้านำเข้าประเภทเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าจากออสเตรเลีย คู่สัญญาตามข้อตกลง TAFTA ที่วันเกรงกันว่า สินค้านำเข้าประเภทเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นมจะ

เข้ามาสร้างความเสียหายต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและโคนมในประเทศไทย โดยในทางปฏิบัติควรเผยแพร่ให้ผู้ผลิตภายในประเทศรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ เพื่อปรับตัวรับกับมาตรการที่รัฐบาลกำหนดได้ รวมทั้งจัดทำระบบเครือข่าย (network) เพื่อการประสานงานระหว่างกัน และแจ้งเตือนเมื่อมีการนำเข้าสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือนำเข้ามาแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค หรือทำความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมภายในประเทศไทย เพื่อให้สามารถใช้มาตรการที่จำเป็นได้ทันการณ์

นอกจากนี้ ควรอาศัยช่วงระยะเวลาดังกล่าว ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการผลิตสินค้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศให้ได้มาตรฐานสากล สามารถแข่งขันกับสินค้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มาจากต่างประเทศได้ และช่วยให้การใช้มาตรการทางการค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเหมือนประเทศพัฒนาแล้ว และเป็นการคุ้มครองสุขภาพ สุขอนามัยของประชาชน รวมถึงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ด้วย

โดยภาพรวมของข้อตกลงเขตการค้าเสรี ไทย - ออสเตรเลีย ไทยอาจจะได้รับผลกระทบในทางลบบ้าง จากการที่ต้องสูญเสียรายได้ส่วนหนึ่งจากลดภาษีศุลกากรตามพันธกรณี รวมทั้งผลกระทบต่อภาคการผลิตที่มีต้นทุนสูง แต่มีขีดความสามารถในการผลิตต่ำ และยังขาดความสามารถในการแข่งขันอย่างสินค้าประเภทเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นม ซึ่งไทยต้องเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพและเทคโนโลยีการผลิต และต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการดำเนินการที่จะช่วยคุ้มครองการค้าภายในประเทศ แต่ก็ถือเป็นส่วนน้อย เมื่อเทียบกับผลประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการค้ากับออสเตรเลีย และโอกาสทางการค้ากับกลุ่มประเทศอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต